

Научен секретар

МУ - Плевен

Вх. № НС-146 /29.06.2017г.

СТАНОВИЩЕ

от доц. Анна Петрова Георгиева, д.оз.,

Катедра по здравни грижи, Факултет по обществено здравеопазване,

Медицински Университет – Варна

външен член на научно жури

на дисертационния труд на Меглена Маринова Балабурова

на тема "Управление на здравните грижи при пациенти преживели

исхемичен мозъчен инсулт в България"

за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално

направление 7.4.Обществено здраве,

научна специалност: Управление на здравните грижи

Данни за процедурата

Настоящото становище представям в качеството си на член на Научно жури, определено със Заповед № 1294/01.06.21 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен за осигуряване на процедура по защита на дисертационен труд на тема "Управление на здравните грижи при пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт в България" на Меглена Маринова Балабурова, докторант в Катедра „Общественоздравни науки". На първото заседание на Научното жури съм определена да представя становище за дисертационния труд.

Представените административни документи и материали са подгответни и представени в точно съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, както и с Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Плевен.

Биографични данни и кариерно развитие на докторантката

Меглена Маринова Балабурова е родена на 15.01.1978 г. През 1995 година завършва СОУ „Анастасия Димитрова“ - гр. Плевен. През 1998г. придобива висше образование "специалист", по специалност „Медицинска сестра" в Медицински колеж – гр. Плевен. През 2010 г. завършва ОКС „Бакалавър" по специалността „Управление на здравните грижи" в МУ-Плевен, а 2012 г. - ОКС „Магистър" по „Управление на здравните грижи" в МУ - Плевен. Професионалният си път Меглена Балабурова започва през 1998г. като медицинска сестра в Общинска болница – гр. Искър. През 2000г. постъпва на работа в Отделение „Образна диагностика" към УМБАЛ – „Д-р Г. Странски“, гр. Плевен като медицинска сестра. От 2013 г. до настоящия момент Меглена Балабурова е асистент в Катедра „Сестрински терапевтични грижи“, Факултет „Здравни грижи“ на Медицински университет – Плевен. Множеството участия в научни прояви и различни форми на продължаващо обучение са свидетелство за

непрекъснатия стремеж на ас. Балабурова към професионално развитие и усъвършенстване.

Актуалност на темата

Разработеният дисертационен труд е безспорно актуален, тъй като мозъчните инсулти заемат члено място сред социалнозначимите заболявания в нашата съвременност. Медико-социалната им значимост е резултат от твърде високата заболевааемост и смъртност, както и от тежката инвалидизация на част от преживелите. Налице са и сериозни предизвикателства пред управлението на здравните грижи за пациентите, преживели мозъчен инсулт, в т.ч. пациентите, преживели исхемичен мозъчен инсулт, с акцент върху степента им на зависимост от грижи.

Всичко гореизложено определя темата за управление на здравните грижи при пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт в България, разгледана в дисертационния труд, като актуална, значима и иновативна, с оглед повишаване на качеството на живот на пациентите и техните семейства и намаляване на тежестта на този социален проблем.

Познаване на проблема

Авторката показва широка научна осведоменост, компетентност и задълбочени научни познания по проблема, към който е насочила интереса си на изследовател. Теоретичните разсъждения на Меглена Балабурова са следствие от детайлното анализиране на 251 библиографски източника, от които 166 на кирилица и 85 на латиница. Проученият литературен материал е оценен критично и творчески, което позволява да бъде направен компетентен анализ на теоретичните постановки. Тези факти ми дават основание да считам, че докторантката е много добре осведомена по разглежданата проблематика.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията е с общ обем от 165 страници.

Съдържанието на дисертацията включва: въведение, пет глави, библиография, 10 приложения и 9 подприложения. Текът е илюстриран с 32 фигури, 19 таблици и 2 схеми. Отделните глави на разработката са хронологично свързани и отговарят на структурните и съдържателни изисквания за подобен научен труд. Съдържанието на труда представя авторката като учен, който може да извърши научноизследователска дейност, да оформя изводи и обосновани предложения с научна и приложна стойност.

Във въведението аргументирано е обоснована актуалността на избраната тема.

Първа глава на дисертационния труд включва литературен обзор, представен на 58 страници. Той е логично структуриран и систематизиран и демонстрира задълбочени теоретични знания по разработваната тема и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване на докторантката. Изложението е поднесено достъпно и стегнато, на висок научен стил. Изведени са основните предизвикателства и нерешени проблеми пред управлението на здравните грижи за пациентите, преживели

мозъчен инсулт и е очертана необходимост от проучване на възможности за неговото оптимизиране. Изводите от литературния обзор обосновават целта и задачите на дисертационния труд.

Във **втора глава** на дисертацията са представени целта, задачите, материала и методите на проучването.

Целта на научното изследване е да се направи анализ на здравните грижи за пациенти, преживели исхемичен мозъчен инсулт в България, да се идентифицират проблемите и да се предложат мерки за оптимизиране на управлението на здравните грижи при тези пациенти/ клиенти.

Целта и задачите са точно и ясно дефинирани, насочени към решаването на основния изследователски проблем. Формулирани са работните хипотези, предмета, обекта и постановката на проучването. Описани са мястото, времето, основните характеристики, подбора и сформиране на групите изследвани лица, както и собствено-разработен инструментариум на изследването. Подбраните и приложени методи за събиране, обработка и статистически анализ на данните са релевантни на поставените изследователски цели и са доказателство за професионализма и научната компетентност на авторката.

В **трета глава** са представени резултати и анализ от анкетното проучване, проведено сред студенти медицински сестри, преподаватели по здравни грижи, професионалисти по здравни грижи и пациенти относно основните аспекти на изследвания проблем.

Представените резултати и тяхното обсъждане, отговарят в пълна степен на заложените хипотези, цел и задачи от докторантката. Получените резултати са изключително интересни и където е приложимо, статистически обосновани. Изложението на получените данни и тяхното обсъждане са изпълнени прецизно, с богато графично/таблично онагледяване и са израз на умението на докторантката да борави с данните от проведеното изследване, да ги отразява правилно, да прилага уместно подходящите методи за анализ и да интерпретира задълбочено получените резултати.

Глава четвърта съдържа разработения от докторантката инструментариум за оценка и планиране на грижите за пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт, а именно - Стандартизиран план за грижи за пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт и Формуляр за индивидуална оценка и план за сестрински грижи за пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт. Предложен е набор от скали за оценка на състоянието на пациента и на зависимостта му от грижи, адаптирани от докторантката и нейния научен ръководител, за целите на проучването и създаващ възможност да се обективизира информацията за пациента, както и да се планират грижите адекватно на потребностите.

Направената, в предходната глава, експертна оценка на предложените инструментариум за оценка и планиране на грижите за пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт категорично потвърждава необходимостта от неговото въвеждане и приложимостта му в практиката.

Особено стойностен е предложението от ас. Балабурова собствено разработен „Наръчник по здравни грижи за пациенти преживели исхемичен мозъчен инсулт в домашни условия“. Той може да бъде ценен помощник на хора с исхемичен мозъчен инсулт и техните близки за справяне с дейностите от ежедневието и снижаване на риска от усложнения след преживения исхемичен мозъчен инсулт.

Изводите от проведеното изследване са сведени до седем, умело формулирани и пряко свързани с изследователската цел, задачи и работни хипотези.

Приносите от дисертационния труд са представени в шест пункта. Три от тях са с теоретико-познавателно значение и три с практико-приложен характер.

Съгласна съм с посочените в работата основни приноси на дисертационния труд с теоретико-познавателен и практико-приложен характер.

Формулираните препоръки са стойностни и с точни адресанти – висшите медицински училища и Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Библиографията на дисертационния труд включва 251 литературни източника, от които 166 на кирилица и 85 на латиница.

В десетте **приложения** и деветте подприложения са включени всички инструменти, използвани в хода на проучването.

Представеният автореферат отговаря на нормативните изисквания. В него точно и ясно е очертано съдържанието на дисертационния труд.

Във връзка с дисертационния труд са направени 4 публикации и 6 научни съобщения на национални и международни научни форуми.

Нямам критични бележки към представения дисертационен труд.

Дисертационният труд съдържа съществени приноси за теорията и практиката в областта на сестринството. Цялостната работа на ас. Балабурова е доказателство за нейните възможности за осъществяване на самостоятелна научна работа. При разработване на дисертационния си труд докторантката демонстрира съзнателност, целенасоченост и безпристрастност при провеждане на проучването и спазване принципите на научната етика.

С оглед кариерното развитие на ас. Меглена Балабурова и популяризиране на резултатите от изследването й, препоръчвам издаването на труда като монографичен. Препоръчвам и издаването и популяризирането на разработения от ас. Балабурова „Наръчник за здравни грижи при хора, преживели исхемичен исхемичен мозъчен инсулт в извънболнични (домашни) условия“, за да може той да достигне по-бързо до своите адресати - хората, които се грижат за пациенти, преживели исхемичен мозъчен инсулт, във възстановителен период след дехоспитализацията.

Лични впечатления

Личните ми впечатления за ас. Меглена Балабурова са придобити от контактите ми с нея във връзка с участия в научни форуми. Тя притежава както много добри лични качества, като целенасоченост, отговорност, постоянство и инициативност, така и професионални знания и умения, които я характеризират като изграден специалист и

формиран изследовател със значителни теоретични познания в съответната област, владеещ методите за изследване при осъществяване на научни проучвания.

Заключение

Дисертационният труд притежава безспорно характеристиките на цялостно, задълбочено академично изследване на установен проблем, чието разработване е иновативно и актуално. Представеният труд на ас. Меглена Балабурова съдържа явни научно-приложни резултати, които се явяват оригинален принос в областта на сестринската наука и практика.

В заключение, като имам предвид достойнствата на представения дисертационен труд и като отчитам безспорното авторство и творчески принос, убедено давам своя положителен вот и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на ас. Меглена Маринова Балабурова по научна специалност „Управление на здравните грижи, област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.4. „Обществено здраве”.

24.06.2021 г.
гр. Варна

Изготвил становището:

Доц. Анна Георгиева, д.оз.

MULTILEX Ltd.

10, Ivan Vazov Str.
5 800 Pleven
BULGARIA
Tel.: +359 64 830023

Translation from Bulgarian into English language

STATEMENT

from Assoc. Prof. Anna Petrova Georgieva, DSc

Department of Nursing Care, Faculty of Public Health

Medical University - Varna

External Member of a Scientific Jury

for the dissertation thesis of Meglena Marinova Balaburova

on topic **NURSING CARE MANAGEMENT IN PATIENTS SURVIVING**

ISCHAEMIC STROKE IN BULGARIA

for conferring the educational and scientific degree Doctor

in higher education area 7. Health and Sport, professional field 7.4. Public

Health, scientific speciality: Health Care Management

Details for the Procedure

I provide this statement as a member of the Scientific Jury, appointed by Order No.1294 / 01.06.2021 of the Rector of the Medical University – Pleven for ensuring a procedure for the defence of the dissertation thesis on topic Nursing Care Management in Patients Surviving Ischaemic Stroke in Bulgaria of Meglena Marinova Balaburova, a PhD student at the Department of Public Health Sciences. At the first meeting of the Scientific Jury I was appointed to provide a statement on the dissertation thesis.

The presented administrative documents and papers are prepared and provided in exact compliance with the Law on the Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria, the Rules for its Implementation and the Rules for the Academic Staff Development of the Medical University – Pleven.

Doctoral Student's Background and Career Development

Meglena Marinova Balaburova was born on 15 January, 1978. In 1995 she graduated from Anastasiya Dimitrova Secondary Comprehensive School – Pleven. In

[Handwritten signature]

1998 she got higher education, Specialist's Degree in Nursing at the Medical College - Pleven. In 2010 she acquired a Bachelor's Degree in Health Care Management at the Medical University - Pleven and in 2012 - a Master's Degree in Health Care Management at the Medical University - Pleven. Meglena Balaburova started her professional career in 1998 as a nurse at the Municipal Hospital in the town of Iskar. In 2000 she was employed as a nurse in the Imaging Diagnostics Department at the University Multi-Profile Hospital for Active Treatment "G. Stranski" - Pleven. Since 2013 to the present Meglena Balaburova has been an Assistant Professor at the Department of Nursing Therapeutic Care, Faculty of Health Care, Medical University - Pleven. The numerous participations in scientific events and various forms of continuing education are evidence of Assistant Professor Balaburova's continuous aspiration for professional development and improvement.

Topic Relevance

The dissertation thesis has been undoubtedly relevant, as brain strokes occupy a leading place among the socially significant diseases nowadays. Their medical and social importance is a result of the very high morbidity and mortality, as well as of the severe disability of some of the survivors. There are also serious challenges to healthcare management for stroke survivors, including patients who have experienced an ischaemic stroke, with an emphasis on their degree of care dependency.

The above stated defines the topic of Nursing Care Management in Patients who have Survived an Ischaemic Stroke in Bulgaria, discussed in the dissertation thesis, as relevant, significant and innovative, for making better the quality of life of the patients and their families and mitigating the severity of this social problem.

Awareness of the Issue

The author has demonstrated a broad scientific awareness, competence and in-depth scientific knowledge on the problem to which she has focused her interest as a researcher. Meglena Balaburova's theoretical argumentation is a consequence of the detailed analysis of 251 reference sources, of which 166 in Cyrillic and 85 in Latin alphabet. The explored literature on the topic has been evaluated critically and creatively, which allows a competent analysis of the theoretical statements to be made.

These facts justify my belief that the doctoral student has been very well informed on this issue.

Description and Evaluation of the Dissertation Thesis and its Contributions

The dissertation thesis has a total volume of 165 pages.

Its content includes: introduction, five chapters, references, 10 appendices and 9 sub-appendices. The text is illustrated with 32 figures, 19 tables and 2 diagrams. The separate chapters of the study are chronologically connected and meet the structural and substantive requirements for such scientific paper. The content of the thesis presents the author as a scientist who can carry out research, draw conclusions and substantiated proposals of scientific and applied value.

In the **introduction** the relevance of the chosen topic has been substantiated.

The first chapter of the dissertation thesis includes a literature overview, presented on 58 pages. It is logically structured and systematized and demonstrates in-depth theoretical knowledge on the worked out topic as well as skills for independent research of the doctoral student. The presentation is straightforward and concise, in a high scientific style. The main challenges and unresolved issues for the nursing care management for patients who have survived a brain stroke are highlighted and the need to explore opportunities for its optimization is outlined. The conclusions from the literature overview substantiate the aim and objectives of the dissertation thesis.

The second chapter of the dissertation thesis presents the aim, objectives, the material and methods of the research.

The aim of the research is to analyze the nursing care for patients who have survived an ischaemic stroke in Bulgaria, to identify the problems and to propose measures for optimization of the nursing care management for these patients/clients.

The aim and objectives have been precisely and clearly defined, focused at solving the main research problem. The working hypotheses, the subject, the object and the setting of the research are formulated. The place, time, main characteristics, selection and formation of the surveyed groups of individuals have been described, as well as own-developed research tools. The selected and applied methods for data collection, processing and statistical analysis are relevant to the set research objectives and are proof of the professionalism and scientific competence of the author.

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to the author or a member of the committee, is placed to the right of the stamp.

The third chapter presents the results and analysis of the survey carried out among students, nurses, health care teachers, health professionals in nursing and patients on the main aspects of the research problem.

The presented results and their discussion fully correspond to the hypotheses, aim and objectives set by the doctoral student. The results obtained are extremely interesting and, where applicable, statistically proven. The presentation of the obtained data and their discussion are executed precisely, with rich graphic/tabular illustration and are an expression of the doctoral student's ability to handle the data from the study, to reproduce them properly, to apply appropriate analysis methods and to interpret the results comprehensively.

The chapter fourth contains the tools developed by the doctoral student for assessment and care planning for patients with an ischaemic stroke, namely – Standardized care plan for patients who have survived an ischaemic stroke and Individual assessment form and nursing care plan for patients who have survived an ischaemic stroke. A set of scales for assessing the patient's condition and care dependency is proposed, adapted by the doctoral student and her advisor, for the purposes of the study and creating an opportunity to objectify the information for the patient and care planning adequately to the needs.

The expert assessment made in the previous chapter of the proposed tools for assessment and care planning for patients who have survived an ischaemic stroke clearly confirms the need for its introduction and its applicability in practice.

The Health Care Handbook for patients who have survived an ischaemic stroke at home settings, worked out and proposed by Assistant Professor Balaburova is especially worthy. It could be a valuable guide for people with ischaemic stroke and their relatives to cope with the daily routines and reducing the risk of complications after experiencing an ischaemic stroke.

The conclusions of the research are reduced to seven, competently formulated and directly related to the research aim, objectives and work hypotheses.

The contributions from the dissertation thesis are presented in six paragraphs. Three of them are of theoretical and informative significance and three of practical and applied nature.

Glob

I agree with the main contributions indicated in the dissertation paper of theoretical-informative and practical-applied nature.

The formulated recommendations are valuable and properly targeted - the higher medical schools and the Bulgarian Association of Health Professionals in Nursing.

The references of the dissertation thesis consist of 251 sources, of which 166 in Cyrillic and 85 in Latin alphabet.

The ten appendices and the nine sub-appendices include all the tools used in the study.

The presented author's abstract meets the regulatory requirements. It accurately and clearly outlines the content of the dissertation paper.

In connection with the dissertation 4 publications and 6 scientific reports have been made at national and international scientific forums.

I have no critical remarks on the presented dissertation thesis.

The dissertation paper contains significant contributions to the theory and practice in the field of nursing. The overall work of Assistant Professor Balaburova is proof of her ability to carry out independent scientific work. In developing her dissertation thesis, the doctoral student has demonstrated awareness, purposefulness and impartiality in carrying out the research and observing the principles of scientific ethics.

With a view of Assistant Professor Meglena Balaburova's career development and making public the results of her research, I recommend the release of the paper as a monograph. I also recommend the publication and promotion of the Health Care Handbook for patients who have survived an ischaemic stroke in outpatient (home) settings developed by Assistant Professor Balaburova, so that it can reach its recipients more quickly – the individuals caring for patients who have experienced an ischaemic stroke in the recovery period after discharge.

Personal Impressions

My personal impressions of Assistant Professor Meglena Balaburova were gained from my contacts with her in connection with participations in scientific forums. She is distinguished not only for her very good personal qualities, such as purposefulness,

responsibility, perseverance and initiative, but she has considerable professional competence and skills that make her a whole specialist and reliable researcher with significant theoretical background in the respective field, mastering research methods when conducting research.

Conclusion

The dissertation thesis undoubtedly has the characteristics of a comprehensive, in-depth academic study of an established problem, the development of which is innovative and relevant. The presented paper by Assistant Professor Meglena Balaburova contains obvious scientific and applied results, which are an original contribution in the field of nursing science and practice.

In conclusion, taking into consideration the merits of the presented dissertation thesis and taking into account the indisputable authorship and creative contribution, I confidently give my positive vote and recommend to the venerable members of the Scientific Jury to vote positively for the award of the educational and scientific degree Doctor to Assistant Professor Meglena Marinova Balaburova in the scientific speciality Health Care Management, higher education area 7. Health and Sport, professional field 7.4. Public Health.

24 June, 2021
Varna City

The statement was prepared by: (sgd.ill)

Assoc. Prof. Anna Georgieva, DSc

I, the undersigned Elena Georgieva Atanassova, certify the fidelity of the translation made by me from Bulgarian into English language of the enclosed document – Statement of 24 June 2021. The translation consists of 6 (six) pages.

Translator:
Elena Georgieva Atanassova

